

دستورالعمل اجرایی خرید خدمات فنی کارشناسی، مواد و عوامل بیولوژیک و تجهیزات کنترل غیر شیمیایی
از بخش غیر دولتی از محل اعتبارات یارانه‌ای وزارت جهاد کشاورزی
(از محل اعتبارات متمرکز ردیف ۶-۵۲۰۰۰۰) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور)

- (۱) اعتبارات یارانه ای در ۵ محور: الف) برقراری ایستگاه‌های پیش آگاهی، پایلوت‌های الگویی مدیریت تلفیقی و شبکه‌های مراقبت، ردیابی و نظارت بر عوامل بیولوژیک و شیمیایی ب) استاندارد سازی و بررسی کارایی آفت کش ها ج) نظارت فنی بر تولید، توزیع و فروش آفت کش ها د) تهیه، توزیع، کاربرد مواد، عوامل بیولوژیک و غیر شیمیایی از بخش غیر دولتی ه) خرید مواد و فرمون های جلب کننده، تله ها و نوارهای رنگی، مواد و تجهیزات کنترل شیمیایی و غیر شیمیایی هزینه خواهد شد.
- (۲) اولویت بندی فعالیت ها بر اساس الف - برقراری ایستگاه‌های پیش آگاهی و پایلوت‌های الگویی مدیریت تلفیقی مصوب ب- شبکه مراقبت بر اساس اهمیت نوع محصول و گستردگی سطح زیر کشت، شدت خسارت آفات، بیماری‌ها، علف های هرز و عوامل قرنطینه، مصرف بالای سم در محصول و احتمال وجود باقی مانده سموم در مصارف تازه خوری محصولات، با توجه ویژه به گلخانه ها و محصولات دارای پتانسیل کاهش مصرف سم خواهد بود که با توجه به میزان تخصیص و هزینه واحد عملیات، توسط مدیریت حفظ نباتات استان، با هماهنگی سازمان حفظ نباتات انجام خواهد شد.
- (۳) رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان مسئول نظارت بر روند صحیح اجرای موضوع دستورالعمل و مدیر حفظ نباتات استان مسئول اجرای برنامه های مندرج در دستورالعمل است.
- (۴) واگذاری فعالیت‌های انجام شده در شرح خدمات بخش غیردولتی ارائه دهنده خدمات فنی و کارشناسی در کلیه شهرستان‌هایی که دارای کلینیک های گیاهپزشکی (آزمایشگاه‌های گیاهپزشکی) می باشند، انجام و فعالیت‌ها در حد ظرفیت اجرایی و کارشناسی به آنها واگذار می گردد. تعیین صلاحیت کلینیک های گیاهپزشکی و روش کار، طبق فرم ارزیابی کلینیک های گیاهپزشکی است که توسط سازمان حفظ نباتات به استان ها ارسال می شود.
- (۵) به کارگیری افراد جدید در اجرای عملیات برای برقراری ایستگاه‌های پیش آگاهی و پایلوت‌های الگویی مدیریت تلفیقی و شبکه‌های مراقبت، صرفاً جهت جایگزینی نیروهای انصرافی، پس از تایید کتبی سازمان حفظ نباتات و در صورت نیاز، با حضور نماینده سازمان حفظ نباتات به عنوان ناظر آزمون خواهد بود و اولویت با تخصص گیاهپزشکی و مدیریت تلفیقی آفات در صورت عدم وجود متخصصین گیاهپزشکی سایر رشته‌های کشاورزی مرتبط (صرفاً زراعت و باغبانی) با تجربه مفید (حداقل ۳ سال سابقه قابل قبول) در زمینه گیاهپزشکی طبق فرم ارزشیابی ارسالی می باشد.
- (۶) براساس مفاد بند ۹ ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب سال ۱۳۸۷)، ارائه خدمات درمانی گیاهی (گیاهپزشکی) از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می‌باشند. لذا لازم است در زمان تنظیم قراردادهای موضوع یاد شده، به منظور شفاف سازی، عبارت خدمات درمانی گیاهی (گیاهپزشکی) تصریح شود.
- (۷) براساس مفاد بند ۶ ماده ۳۸ قانون تاسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، سازمان مزبور صرفاً در مواردی که به اعضاء مربوطه خدمات مهندسی ارجاع می‌نماید، مجاز به دریافت درصدی از حق الزحمه دریافتی اعضاء می‌باشد. بنابراین مقررات مزبور شامل قراردادهای خرید خدمات کارشناسی از محل اعتبارات یارانه‌ای که سازمان حفظ نباتات به استان تخصیص داده است، نمی‌شود.
- (۸) واگذاری عملیات بر اساس عناوین ایستگاه‌های پیش آگاهی و پایلوت‌های الگویی مدیریت تلفیقی پیشنهادی استان و ابلاغ شده توسط سازمان حفظ نباتات و پوشش شبکه مراقبت به صورت منطقه‌ای بوده و سطح به ازای هر نفر و هزینه واحد عملیات در هر هکتار متناسب با پراکندگی و یا مجتمع بودن محصولات، تنوع عوامل خسارت‌زا در منطقه، دور یا نزدیک

بودن منطقه از نقاط شهری، صعب العبور بودن راههای دسترسی منطقه، شرایط اقلیمی و جغرافیایی منطقه و هر فاکتور تاثیر گذار مرتبط دیگر در این خصوص، به تشخیص مدیریت حفظ نباتات استان تعیین خواهد شد و هرگونه کاهش یا افزایش تعداد کارشناسان منوط به هماهنگی با سازمان حفظ نباتات است.

۹) سازمانهای جهاد کشاورزی (مدیریت های حفظ نباتات) استانها موظفند به گونه ای برنامه ریزی و عمل نمایند که سطح تحت پوشش به ازای هر کلینیک و سطح ابلاغ شده و هزینه واحد عملیات در هر هکتار با توجه به موارد ذکر شده در بند ۸ در محصولات مختلف و در مناطق مختلف، به صورت منطقه ای تعیین شود.

۱۰) سازمانهای جهاد کشاورزی (مدیریت های حفظ نباتات) استانها فرایند اجرای عملیات را بطور مستمر هدایت و نظارت نموده و توصیه های لازم را به موقع به شبکه های مراقبت و پیش آگاهی متذکر و اعلام می نمایند.

۱۱) با توجه به اینکه دستیابی و نظارت بر عملیات برنامه، مستلزم فراهم شدن زمینه کاری بین بخش دولتی و غیر دولتی فعال در عملیات می باشد، سازمان حفظ نباتات به منظور نظارت همه جانبه بر تمام مراحل استقرار ایستگاه های پیش آگاهی، فعالیت شبکه های مراقبت و پیش آگاهی و نیز تولید، توزیع و رها سازی عوامل بیولوژیک، استفاده از مواد و تجهیزات کنترل غیر شیمیایی و ارزیابی کارایی آفت کش ها با مد نظر قرار دادن آخرین یافته های موجود، ستاد نظارت را در سطح ملی و استانی پیش بینی کرده است تا در راستای اجرای بهینه این امر بر رعایت دقیق مفاد شرح خدمات بخش غیر دولتی، استانداردها، دستورالعمل ها و قراردادهای نظارت جامع داشته باشند.

الف- ستاد ملی راهبری و نظارت بر عملیات

اعضای ستاد ملی عبارتند از:

- ۱) رئیس سازمان حفظ نباتات (رئیس ستاد)
- ۲) معاون کنترل آفات (دبیر ستاد)
- ۳) معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان حفظ نباتات (عضو ستاد)
- ۴) معاون قرنطینه و بهداشت گیاهی سازمان حفظ نباتات (عضو ستاد)
- ۵) مدیرکل دفتر پیش آگاهی و کنترل عوامل خسارتزا (عضو ستاد)
- ۶) مدیر برنامه و بودجه سازمان حفظ نباتات (عضو ستاد)
- ۷) مدیرکل دفتر آفتکش ها (عضو ستاد)
- ۸) معاون مدیرکل دفتر آفتکش های غیر شیمیایی و بیولوژیک (عضو ستاد)
- ۹) مدیر مبارزه با آفات عمومی و همگانی (عضو ستاد)
- ۱۰) مدیر کل دفتر امور حقوقی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات (عضو ستاد)

وظایف ستاد ملی راهبری و نظارت بر عملیات:

- ✓ سیاست گذاری، برنامه ریزی، هدایت و نظارت عالی بر اجرای عملیات در کل کشور بر اساس مفاد شرح خدمات ابلاغی و دستورالعملها و بخشنامه های صادره
- ✓ تصویب طرح ها، برنامه ها، شرح خدمات ابلاغی و دستورالعمل ها و بخشنامه ها و همچنین تامین و تخصیص منابع مالی و ابلاغ آنها به استان ها و نظارت بر اجرا و هزینه کرد ریز اعتبارات یارانه ای
- ✓ تایید کارشناسان پیشنهادی معین و نظارتی هر استان
- ✓ بازدیدهای دوره ای با تقویم های زمانی بر روند کار در استان ها
- ✓ اخذ گزارش های نظارتی استان ها و بررسی روند پیشرفت عملیات
- ✓ تحلیل مشکلات موجود و ارائه راهکارهای لازم به منظور رفع مشکلات مطروحه و پیشبرد بهینه عملیات

✓ ارزیابی عملکرد عملیات و تجزیه و تحلیل آنها

ب - ستاد نظارت استان:

- (۱) رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان (رئیس ستاد)
- (۲) معاون تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان (نایب رئیس ستاد)
- (۳) معاون برنامه ریزی و اقتصادی سازمان جهاد کشاورزی استان (عضو ستاد)
- (۴) مدیر حفظ نباتات استان (دبیر ستاد)
- (۵) مدیر مالی سازمان جهاد کشاورزی استان (عضو ستاد)
- (۶) کارشناسان صاحب نظر حفظ نباتات استان (عضو ستاد)
- (۷) کارشناس صاحب نظر در کنترل غیر شیمیایی و بیولوژیک حفظ نباتات استان (عضو ستاد)
- (۸) کارشناس صاحب نظر در حوزه پیش آگاهی (عضو ستاد)

وظایف ستاد نظارت استان:

- ✓ نظارت بر ساماندهی، پهنه بندی، نیازسنجی، آموزش ناظرین ایستگاه‌های شبکه مراقبت پیش آگاهی و کارشناسان شبکه مراقبت و پیش آگاهی
- ✓ نظارت بر اجرا و هزینه کرد ریز اعتبارات یارانه ای و گزارش آن به ستاد ملی راهبری و نظارت بر برنامه
- ✓ پیشنهاد ناظرین عملیاتی استان و نظارت مستمر بر فعالیت های اجرایی ایستگاه ها
- ✓ بررسی گزارش های ناظرین عملیاتی استان
- ✓ تهیه طرح ها، نیازها و برنامه های استان و ارسال آن به ستاد ملی راهبری و نظارت بر برنامه جهت تصویب.
- ✓ جمع بندی گزارشات دریافتی از ناظرین عملیاتی استان و ارسال گزارشات مذکور به ستاد ملی راهبری و نظارت بر برنامه.
- ✓ بررسی و اتخاذ تصمیمات لازم جهت رفع موانع احتمالی.
- ✓ تصمیم گیری در مورد لغو قرارداد با ناظرین و کارشناسان اجرایی طرح در صورت بروز تخلفات و یا عدم انجام تعهدات حسب تشخیص و ارائه گزارش به ستاد ملی.

ج- دستورالعمل کنترل و نظارت بر فرآیند تولید محصولات کشاورزی (باغی، زراعی و گلخانه ای)

مقدمه:

گسترش برنامه های مدیریت تلفیقی آفات با هدف مدیریت عوامل خسارتزای گیاهی با تاکید بر استفاده از روش های غیر شیمیایی و استفاده به جا از سموم مجاز است به نحوی که باقی مانده ترکیبات شیمیایی در محصول تولیدی در حد مجاز و استانداردهای ملی باشد.

تعریف واژه ها:

- **محصول تحت نظارت روند اجرای IPM:** محصولی است که روند تولید آن بر اساس دستورالعمل های صادره از سوی سازمان حفظ نباتات بوده و با به کارگیری کلیه روش های کنترل عوامل خسارتزا با اولویت کنترل غیر شیمیایی و بیولوژیک و تحت نظارت کارشناسان کلینیک های گیاهپزشکی تولید شده است.
- **مدیریت تلفیقی آفات:** مدیریت تلفیقی آفات (IPM) شامل سیستمی از کنترل آفت است که در آن از تلفیقی از روش های مختلف کنترل آفات از جمله مبارزه زراعی، مکانیکی، بیولوژیک، شیمیایی، ارقام مقاوم و سایر روش های مبارزه استفاده می شود تا ضمن کسب سود اقتصادی حداکثر، حداقل آسیب به محیط زیست وارد و سلامت انسان، دام، و گیاهان حفظ شود. طرز تلفیق این روش ها و همچنین معرفی آن به کشاورز که باید به جنبه های اقتصادی- اجتماعی و زیست محیطی توجه شود، بسیار مهم

است. مدیریت تلفیقی آفات می تواند منجر به تولید محصول سالم (بقایای ترکیبات شیمیایی در حد استانداردهای ملی (MRL) و گواهی شده) شود و در حقیقت یکی از اهداف مدیریت تلفیقی آفات ارتقاء سلامت محصول است.

- **دستورالعمل مدیریت تلفیقی آفات:** عبارت است از چکیده کاربردی و اجرایی از یافته های تحقیقاتی، تجربیات مفید سایر کشورها و نتایج طرحهای تحقیقی اجرایی و... که در قالب کتابچه ای در اختیار استان ها قرار می گیرد. در این دستورالعمل ها اصول و روش های مدیریت آفات با الویت استفاده از روش های غیر شیمیایی و استفاده از مواد و آفت کش های ثبت شده و مورد تایید سازمان حفظ نباتات و هیات نظارت بر سموم مد نظر قرار گرفته و آفت کش ها، نحوه مصرف، دوز مصرفی، دوره کارنس، تکنیک های سمپاشی استاندارد با توجه به شرایط آب و هوایی و محصول، روش های ردیابی، نمونه برداری و غیره در آن تدوین شده است.

- **دستورالعمل کنترل و نظارت بر فرآیند تولید:** راهنمای کاربردی جهت هدایت کارشناسان و ناظرین فرآیند تولید محصول در سطح مزرعه، باغ و گلخانه که اصول نمونه برداری، بازرسی و اعمال استانداردهای تولید است.

- **آزمایشگاه (کلینیک) گیاهپزشکی:** واحدی است با مجوز سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی که آفات، بیمارگرها و علف های هرز محصولات کشاورزی و فراورده های آنها را تشخیص و ضمن بررسی، با صدور نسخه، روش های مدیریت آن را توصیه و در صورت درخواست متقاضی، بر اجرای آن نظارت می کند.

- **نسخه گیاهپزشکی:** سندی است که از سوی کلینیک های گیاه پزشکی، کارشناسان و ناظرین شبکه های تحت پوشش کلینیک های گیاهپزشکی صادر می شود که در مقابل آن مسئولین فنی فروشگاه های سموم مجاز به تحویل آفت کش های توصیه شده به متقاضی می باشند.

- **ایستگاه پیش آگاهی:** واحدهایی (باغ، مزرعه و گلخانه) می باشند که برای اجرای برنامه های ردیابی و پیش آگاهی آفات در سطح مناطق مختلف تعیین می گردند. هر ایستگاه می تواند مشتمل بر چند واحد کشاورزی منفرد و با حداقل سطح یک هکتار باشد. کلیه امکانات مرتبط با پیش آگاهی و ردیابی آفات در این واحدها بکار گرفته می شوند تا اهداف ردیابی شامل تعیین زمان ظهور آفات و تعیین زمان مناسب مبارزه در این واحدها تعیین و به اطلاع کشاورزان مرتبط و با شرایط همسان با ایستگاه رسانده شود. ایستگاه های پیش آگاهی براساس مناطق آب و هوایی و یا میزبان های آفات کلیدی به نحوی تعیین می شوند که در هر اقلیم و یا بسته به هر میزبان اصلی یک ایستگاه در نظر گرفته شود.

- **شبکه مراقبت:** در این طرح شبکه هایی که وظیفه نظارت بر اجرای عملیات را بر عهده دارند تحت نام ناظرین شبکه مراقبت و پیش آگاهی شناخته می شوند. این ناظرین در حقیقت شبکه های مراقبت و پیش آگاهی بوده که تحت نظارت کلینیک های گیاهپزشکی، مدیریت های حفظ نباتات استانی و نظارت عالی سازمان حفظ نباتات عمل می کنند. ناظرین شبکه مراقبت، کارشناسانی آموزش دیده به ویژه در اصول و روش های اجرای مدیریت تلفیقی آفات می باشند.

د- موارد قانونی عملیات

یکی از مراجع قوانین و مقررات بین المللی در رابطه با سلامت مواد غذایی کمیته کدکس سازمانخواربارو کشاورزی (فائو) است که براساس پیشنهاد یازدهمین کنفرانس فائو و اجلاس ۲۹ سازمان تجارت جهانی تشکیل شده است و وظیفه آن جمع آوری و تطبیق بین المللی استانداردهای مواد غذایی و ارئه آن به شکل واحد است. این کمیسیون استانداردهای بین المللی بسیاری از محصولات غذایی و موارد ویژه ای همچون باقیمانده آفت کش ها، افزودنی های غذایی، باقیمانده داروهای دامی، بهداشت، آلوده کننده های غذایی، نشانه گذاری و غیره را تدوین کرده است و دولت ها برای تعیین و ارتقا سیاست گذاری های مرتبط با سیستم کنترل غذایی ملی، پیشنهادات کدکس را مورد استفاده قرار می دهند.

- **ماده ۲۹ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی:**

به منظور کنترل کیفی، بازرسی و صدور گواهی کیفیت محصولات کشاورزی دولت مکلف است ضمن تعریف استانداردها و معیارهای فرآیند تولید، فرآوری، نگهداری و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی با استفاده از امکانات بخش های غیر دولتی اقدامات لازم را به عمل آورد. و محصولاتی که طی فرآیند تولید، نگهداری، فرآوری و بازرسانی براساس نظام معتبر رسمی صورت گرفته شده گواهی دریافت می دارند.

-تبصره ۵ ماده ۶ قانون بهره وری در بخش کشاورزی

فروش نهاده های کشاورزی از قبیل انواع کود و سم و دارو توسط فروشندگان مجاز، تنها با دریافت نسخه های مرتبط که توسط مراکز موضوع ماده (۲) این قانون صادر می شود قابل انجام است. پروانه فعالیت متخلفان از احکام این ماده، توسط مراجع ذیصلاح صادرکننده پروانه لغو می شود.

-ماده ۲۸ آئین نامه اجرایی قانون حفظ نباتات

بهداری های هر منطقه موظفند میوه جات و صیفی جات و تره بار و سایر مواد مصرفی خوارکی سمپاشی شده را قبل از عرضه به بازار معاینه و در صورت موجود بودن بقایای سم موضوع را به شهرداری و یا سایر مقامات مربوطه اعلام و از فروش آنها جلوگیری نمایند.

-قانون برنامه ششم توسعه:

بند (و) ماده ۳۴- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی مقدار مصرف مجاز سموم و کودهای شیمیایی برای تولید محصولات باغی و کشاورزی را مشخص نماید و عرضه محصولاتی که به صورت غیرمجاز از سموم و کودهای شیمیایی استفاده کرده اند را ممنوع نماید.

وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن اطلاع رسانی و فرهنگ سازی در زمینه کاهش استفاده از سموم و کودهای شیمیایی امکان دسترسی مردم را به محصولاتی که از سلامت لازم برخوردارند فراهم آورد.

برنامه ششم توسعه ماده ۷۲

بند ت - وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن اطلاع رسانی و فرهنگ سازی و اقدام برای کاهش استفاده از سموم و کودهای شیمیایی امکان دسترسی مردم را به محصولاتی که از سلامت لازم برخوردارند فراهم آورد. همچنین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در سال اول اجرای قانون برنامه فهرست مواد و فرآورده های غذایی سالم و ایمن و سبب غذایی مطلوب برای گروه های سنی مختلف را اعلام کند.

ه- نظارت بر اجرای دستورالعمل های مدیریت تلفیقی آفات

اولین مرحله اجرای عملیات نظارت و کنترل کیفیت محصولات کشاورزی، اجرای صحیح برنامه های مدیریت تلفیقی آفات می باشد که لازم است طبق دستورالعمل های صادره توسط سازمان حفظ نباتات انجام شود. هدف از مدیریت تلفیقی آفات تولید محصولاتی است که علاوه بر توجه به کیفیت، کمیت محصول و افزایش عملکرد با توجه به کنترل عوامل خسارتزا با استفاده از روش های مناسب و کم خطر از نظر محیط زیست و سلامتی انسان ها و سایر موجودات غیر هدف را نیز مد نظر قرار دهد.

و- وظایف بخش های مختلف حفظ نباتات دخیل در اجرای دستورالعمل پیشنهادی:

الف: سازمان حفظ نباتات:

- (۱) تامین اعتبار در راستای طرح جهت تهیه مواد و امکانات ردیابی و پیش آگاهی و همچنین بخشی از عملیات کنترلی شامل عوامل بیولوژیک و تجهیزات کنترل غیر شیمیایی مطابق دستورالعمل های صادره.
- (۲) تهیه دستورالعمل های فنی، اجرایی و نظارتی براساس یافته های تحقیقاتی موسسه های تحقیقاتی (موسسه تحقیقات گیاهپزشکی، موسسه های تحقیقاتی تک محصولی، موسسه های تحقیقاتی باغبانی و پژوهشکده های مرتبط) و دانشگاه های

معتبر، دستاوردهای و تجربیات کارشناسان سازمان حفظ نباتات و تایید هیئت نظارت بر سموم با الویت پیشگیری و مبارزه غیرشیمیایی.

- ۳) تهیه فرم های مربوط به بازرسی باغ، مزرعه و گلخانه، نمونه برداری، تاییدیه اجرای مدیریت تلفیقی آفات و نظارت بر تولید محصولات کشاورزی، نظارت بخش دولتی بر بخش خصوصی و بخش خصوصی بر باغات، مزارع و گلخانه ها، نسخه های گیاهپزشکی، فرم قرارداد بخش دولتی با بخش خصوصی و غیره.
- ۴) ارزیابی و نظارت عالیه بر بخش های دولتی مرتبط و خصوصی در اجرای طرح و دستورالعمل های صادره.
- ۵) تهیه گزارش های دوره ای از پیشرفت برنامه و ارائه به وزارت جهاد کشاورزی.

ب: مدیریت های حفظ نباتات استان ها

- ۱) درخواست تشکیل جلسات استانی مدیریت تلفیقی آفات و نظارت بر تولید محصول با کیفیت و مشارکت فعال در جلسات، تهیه گزارش جلسه و ارسال به سازمان حفظ نباتات
- ۲) نظارت بر تولید محصولات کشاورزی مطابق با دستورالعمل های صادره توسط سازمان حفظ نباتات و با توجه به شرایط و فهرست آفات و بیماری های شایع در منطقه
- ۳) عقد قرارداد با بخش خصوصی در راستای اجرای عملیات و طبق مفاد بخشنامه صادره توسط سازمان حفظ نباتات
- ۴) نظارت بر اجرای دستورالعمل ها و مقررات فنی صادره به منظور اعمال ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی
- ۵) دریافت گزارش های کلینیک های گیاهپزشکی، جمع بندی، تجزیه و تحلیل و ارسال نتایج به سازمان حفظ نباتات
- ۶) بارگزاری کلیه قرارداد ها با ذکر اسامی کارشناسان ناظر هر کلینیک در سامانه پیش آگاهی

ج. مراکز خدمات جهاد کشاورزی:

وظایف مراکز خدمات جهاد کشاورزی در شهرستان ها و بخش های تابعه در چارچوب وظایف محوله توسط مدیریت های استانی تعیین می گردد که در حقیقت مجری طرح های استانی می باشند.

د. کلینیک های گیاهپزشکی:

توصیه به کشاورز در راستای اجرای مدیریت تلفیقی آفات طبق دستورالعمل های سازمان حفظ نباتات بر عهده ناظرینی است که زیر نظر کلینیک های گیاهپزشکی ارزیابی شده، انجام می شود. وظایف کلینیک ها که توسط ناظرین در سطح باغ، مزرعه و گلخانه انجام می شود شامل موارد زیر است:

- ۱) اجرای برنامه های ابلاغی و نظارت کامل بر آن و جمع بندی گزارش های مربوطه و ثبت آن در سامانه جامع پایش عوامل خسارت زای گیاهی
- ۲) همکاری در شناسایی و انتخاب کشاورزان داوطلب با هماهنگی با مراکز خدمات منطقه و یا مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان و با اولویت پروژه های تعیین شده
- ۳) ردیابی، پیش آگاهی و تهیه گزارش های مربوط به وجود، وضعیت جمعیتی و طغیان احتمالی آفات و بیماری های گیاهی
- ۴) بررسی، پیش بینی و اعلام احتمال خطرات محیطی به محصولات کشاورزی و همچنین پیگیری اوضاع جوی و تاثیر گذار بر شیوع آفات و بیماری ها و روش های مبارزه
- ۵) نظارت و هدایت اجرای بهینه روش های کنترل آفات، بیماری ها و علف های هرز در قالب مدیریت تلفیقی کنترل آفات و مطابق با دستورالعمل سازمان حفظ نباتات
- ۶) بررسی و ارزیابی اجرای دستورالعمل های صادره منجمله استفاده از عوامل مفید کنترل بیولوژیک در سطوح تحت پوشش در نوبت های مختلف و ارائه گزارش به جهاد کشاورزی شهرستان (در رابطه با کنترل بیولوژیک ارائه گزارش حداکثر ۷۲ ساعت پس از توزیع عوامل مذکور و اعلام گزارشات کتبی در رابطه با سایر روش های کنترل هر ۱۵ روز یک بار)

(۷) تهیه گزارش تحلیلی نقاط ضعف و قوت دستورالعمل ها و ارائه پیشنهادات در جهت اجرای طرح های مدیریت تلفیقی آفات

(۸) بهینه سازی مصرف نهاده های کشاورزی از طریق انتقال اطلاعات فنی کاربردی و بموقع براساس زیست شناسی آفات، بیماری ها و علف های هرز، آموزش نحوه کاربرد روش های غیر شیمیایی از جمله مبارزه بیولوژیک نحوه مصرف آفت کش ها و کالبراسیون سمپاش ها به کشاورزان و تولید کنندگان و همچنین آموزش نکات ایمنی هنگام استفاده از این روش ها

(۹) نظارت بر کاربرد عوامل و تجهیزات غیر شیمیایی، بیولوژیک و آفتکش ها و تهیه گزارش از ترکیبات و روش های به کار رفته برای هر مزرعه، باغ و گلخانه در فرم های خاص ارائه شده در این دستورالعمل

(۱۰) شرکت فعال در دوره های آموزشی پیش بینی شده در برنامه های مدیریت تلفیقی آفات

(۱۱) ورود کلیه اطلاعات تعریف شده در قالب فرم های بارگزاری شده و مورد نیاز در سامانه پیش آگاهی سازمان حفظ نباتات

ه: وظایف بهره بردار (تولید کننده):

(۱) اجرای دستورالعمل های تولید طبق توصیه های ناظرین و کلینیک های گیاهپزشکی

(۲) عدم استفاده از نهاده ها به خصوص ترکیبات شیمیایی بدون توصیه و نسخه های گیاهپزشکی

(۳) پرداخت هزینه های مربوط به روش های شیمیایی، زراعی، مکانیکی و بخش از هزینه های کنترل بیولوژیک طبق دستورالعمل های صادره

(۴) شرکت فعال در دوره های آموزشی مربوطه

لازم به ذکر است واگذاری عملیات به کارشناسان کلینیک های گیاهپزشکی تا سقف ۲۵ درصد سطح قرارداد، توسط مدیر حفظ نباتات استان و با هماهنگی سازمان حفظ نباتات، متناسب با پراکندگی، تنوع عوامل خسارت زاء، دوری و نزدیکی و یا صعب العبور بودن، شرایط اقلیمی، نوع محصول و شرایط دیگر، قابل کاهش و یا افزایش است.

فرم ارزیابی کلینیک‌های گیاهپزشکی

نام استان:..... نام شهرستان:..... نام مرکز خدمات:..... نام کلینیک:.....			
نام مسئول فنی کلینیک:..... شماره تماس:.....			
ردیف	نوع عملیات	شرح عملیات	حد اکثر امتیاز
شاخص های عمومی			
۱	دارا بودن پروانه بهره برداری از سازمان نظام مهندسی کشاورزی *	*	
۲	محل استقرار مناسب و ثابت در شهرستان *	*	
* داشتن دو ویژگی اول الزامی است، در صورت دارا نبودن هر یک از ویژگی ها، سایر موارد بررسی نخواهد نشد.			
۳	مدرک تحصیلی گیاهپزشکی	کارشناسی (۵ امتیاز)، کارشناسی ارشد (۱۰ امتیاز)، دکترا (۱۵ امتیاز)	۱۵
۴	سابقه فعالیت به عنوان کلینیک گیاهپزشکی	به ازای هر ۱ سال ۱ امتیاز این فعالیت ها شامل برگزاری کلاس های آموزشی برای بهره برداران، تهیه اطلاعیه و نشریه ترویجی، استفاده از روش های کنترل غیرشیمیایی و سموم کم خطر (سطوح اجرای مبارزه بیولوژیک) و ارائه گزارش های تحلیلی و فنی در قالب عکس، جدول و نمودار می باشد.	۱۵
۵	تجهیزات آزمایشگاهی کلینیک های گیاهپزشکی	انکوباتور، هود میکروبی، PH متر، اتوکلاو، میکروسکوپ، ساتریفوژ، آون، ترازوی دقیق، لوازم شیشه ای آزمایشگاهی، یخچال فریزر، بینو کولار، تور حشره گیری، لوپ، کادر تعیین تراکم، ادوات و لوازم مورد نیاز شبکه های مراقبت مانند تله، فرمون، ارتفاع سنج، دماسنج، تجهیزات اتاله حشرات، رایانه، پرینتر، اسکنر، دسترسی به اینترنت، تلفن حداقل یک خط، موارد مورد نیاز کشت آزمایشگاهی، شیشه های نگهداری نمونه، ست تشریح	۱۰
۶	داشتن وسیله نقلیه برای بازدیدها	-	۱۰
۷	داشتن حسن انجام کار از مدیر حفظ نباتات استان در طی ۵ سال اخیر	-	۲۰
شاخص های اختصاصی			
۱	داشتن گواهی شرکت در دوره های آموزشی	به ازای هر ۳۰ ساعت ۱ امتیاز	۱۰
۲	ارتباط گرایش تحصیلی با عنوان پروژه واگذار شده (حشره شناس و بیماری شناس)	-	۲۰
جمع امتیاز			۱۰۰